

Státustörvény, kettős állampolgárság, külhoni magyar állampolgárság

Csak azokon lehet segíteni, akik meg akarják változtatni életüket

Gondolatok a kettős állampolgárságról

A Magyarok Világszövetsége Jugo-szláviai Országos Tanácsának 2000. december 14-én Zentán, a Magyar Házban megtartott évi közgyűlésén – egyebek mellett – felmerült a határon túli magyarok státusának kérdése is. A kérdéssel kapcsolatosan a közgyűlés megerősítette a korábbi álláspontját, amely szerint a vajdasági magyarság jövője szempontjából továbbra is a kettős állampolgárság látszik a legcélszerűbb megoldásnak.

Mint ismeretes, a Magyarok Világszövetségének újonnan megválasztott vezetősége az elmúlt időszakban a külhoni állampolgárság intézményének a bevezetésére szervezett kampányt. Az elképzelés szerint, amit a Világszövetség Erdélyi Társasága terjesztett elő, a külhoni állampolgár nem rendelkezik magyar személyi igazolvánnyal, csak magyar útlevéllel. Nem járna vele sem szavazati jog, sem letelepedési engedély, a magyar útlevél viszont átélhetővé tenné a schengeni határokat a kisebbségek számára.

A javaslat Erdélyben nagy visszhangra talált, a határon túli más magyar nemzetiségek azonban egyéb megoldási javaslatokon gondolkodnak. A felvidéki és kárpátjai magyarok például a státustörvény mellett foglaltak állást. Szlovákia és Ukrajna ugyanis nem ismeri el a kettős állampolgárságot, emiatt a külhoni állampolgárság hátrányosan érintené őket. A vajdasági magyarság esetében más a helyzet: a kettős állampolgárság az eddigiek során járható útnak bizonyult, s az országban zajló politikai fejlemények tükrében a jövőben még inkább annak látszik.

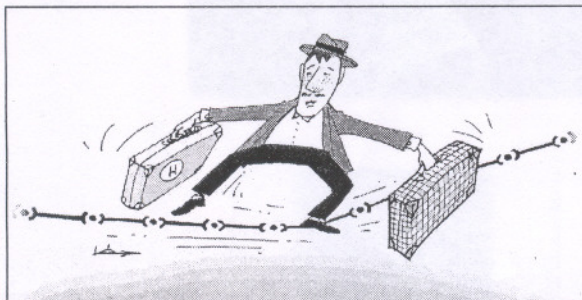
Az MVSZ JOT ez év februárjában dolgozta ki álláspontját a kettős állampolgárságra vonatkozóan, amely az MVSZ 1998. áprilisi választmányi ülésének azon megítélésén nyugszik, hogy az MVSZ legfőbb célja a magyar nemzet egységének megteremtése és megőrzése az önrendkezelési elv alapján. Ennek egyik lehetséges módja a kettős állampolgárság biztosítása.

Az 1989-es változásokat megelőzően az alig átjárható államhatárok, vízumkénszerek és más tilalmak tartották távol egymástól a Kárpát-medencében és a világon élő magyar nemzetisékeket. Félő, hogy az Európai Unióhoz való csatlakozás hasonló helyzetet idézhet elő a Kárpát-medencei magyarság számára, amennyiben a schengeni egyezmény kiterjesztése utazási akadályokat emel Magyarországra és a határain túl élő magyar nemzetiségek közé. A csatlakozási tár-

gyalások során ezért elengedhetetlenül szükséges olyan jogviszonyt kialakítani, amely a határon túli magyarság számára biztosítja az akadálytalan kapcsolattartást az anyaországgal és a világ magyarságával, illetve a kettős állampolgárságot minden magyar számára, aki azt igényli.

rét, és az érdekeltek részére könnyítsék meg a magyar állampolgárság megszerzését.

A határon túli magyarság fennmaradásának a kérdése azonban korántsem szűkíthető le a státustörvényre, a kettős állampolgárság kérdésre vagy a ma-

(LÉPHAFT Pál karikatúrája)

Az úgynevezett státustörvény ebben a vonatkozásban kíván tenni valamit a határon túli magyarok érdekében, amennyiben a tervezet olyan igazolványt irányoz elő a kisebbségben élők részére, amely a tulajdonosát nemzeti vízumra is feljogosítja. Ezt az első lépést a későbbiek folyamán vélhetően további lépések követik, amelyekben nagyobb helyet kapnak a határon túli nemzetiségek sajátos érdekei és elvárásai. Az egyetemes rendezési elv helyett bizonyára többféle megoldási javaslatban kell gondolkodni, hiszen a határon túli magyar nemzetiségek helyzete is különbözők országonként, ezért más-más megoldás kínálkozik ésszerűnek számukra.

Az MVSZ JOT úgy véli, hogy a vajdasági magyarok esetében a magyar kormány álláspontja nagyjából meg egyezik elvárásainkkal, amennyiben nem zárkózik el a kettős állampolgárság megadásának a lehetőségétől. Az ezzel kapcsolatos körültekintő eljárás mindenképpen indokoltnak látszik, hiszen az MVSZ JOT sem látja szükségesnek és megvalósíthatónak az automatikusan, mindenkiire kiterjedő állampolgárság azonnali megadását. Javasolja viszont a meglévő állampolgársági törvény egyes rendelkezéseinek felülvizsgálatát, a bürokratikus akadályok eltörlését, s ezzel együtt azt, hogy a magyar hatóságok szélesítsék ki a kedvezményezettek kö-

gyar Országgyűlés által nyújtott bármely kedvezményre. A magyar nemzeti közösségek hanyatlásának aligha lehet útját állni, ha az érintettek kizárólag mások segítségére várnak, ha nem képesek közösségi érdekeik határozott megjelenítésére és annak következetes politikai képviseletére. A nemzeti identitás terén mutakozó bizonytalanság, a kezdeményezőiség hiánya, a kisebbségi önszerveződség erőtlenége, a jövőre vonatkozó politikai elképzelések és törekvések kusza keveréke, a vezetők rövidlátása és kishitűsége, a társadalom atomizálódása stb. mind olyan gondot jelentenek, amelyek következményeit a kettős állampolgárság aligha képes ellenállítani.

A határon túli magyarságnak elsősorban arra lenne szüksége, hogy megszervezze magát, létrehozza nemzeti intézményeit és autentikus képviseleti szerveit, és megállapodásra jusson a jövőre vonatkozó elképzeléseiben. Ehhez azonban nem elégséges a külső segítség, ehhez kezdeményező lelkelű magyarországra van szükség. Amál inkább, mivel csak azokon lehet segíteni, akik maguk is meg akarják változtatni helyzetüket és életüket.

Dr. HÓDI Sándor
(A szerző a Magyarok Világszövetsége Jugoszláviai Országos Tanácsának az elnöke)

JUHÁSZ GYULA

Karácsony felé

Szép Tündérrország támad föl szívemben
Ilyenkor decemberben.
A szerlethenk csillagára nézek,
Meggzáll egy tükös, gyönyörű igézet,
Ilyenkor decemberben.

...Bizalmas szívvel járom a világot,
S amit az élet vágott,
Behégeszem a sebet szívemben,
És hiszek újra égi szeretetben,
Ilyenkor decemberben.

...És valahol csak kétkedő beszédet
Hallok, szomorón nézek,
A kis Jézuska itt van a közelben,
Legyünk hát jobbak, s higgyünk rendületlen,
S ne csak így decemberben.

(DÁVID Csilla fotója)